

Ministeren

Udlændinge- og Integrationsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Udlændinge- og Integrationsudvalget har den 9. juli 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 653 (Alm. del) efter ønske fra Rosa Lund (EL) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares endeligt.

Spørgsmål nr. 653:

Det fremgår af artiklen 'Vi risikerer at sende torturofre direkte tilbage til det land, hvor de er blevet tortureret' (Berlingske.dk, 2. august 2016, <https://www.berlingske.dk/samfund/vi-risikerer-at-sende-torturofre-direkte-tilbage-til-det-land-hvor-de-er-blevet-t>), at kun to eller tre asylansøgere i 2015 blev sendt til en retsmedicinsk torturundersøgelse som led i deres asylsag, og at der ifølge professor i retsmedicin Hans Petter Hougen i starten af nullerne årligt blev gennemført knap 45 sådanne undersøgelser. Vil ministeren indhente udtalelser fra henholdsvis Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet, der belyser, hvorfor antallet faldt fra knap 45 til et lavt encifret tal som beskrevet i den nævnte artikel?

Svar:

Udlændinge- og Integrationsministeren har til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Udlændingestyrelsen, der har oplyst følgende:

"Der henvises til Udlændingestyrelsens bidrag til besvarelsen af spørgsmål nr. 652 om, at det ikke er muligt at foretage en opgørelse over antallet af torturundersøgelser iværksat i forbindelse med asylansøgninger på initiativ af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet.

Styrelsen kan generelt oplyse, at det afhænger af omstændighederne i den konkrete asylsag, om der som led i asylsagsbehandlingen iværksettes en torturundersøgelse af asylansøgeren eller ej.

Det er Udlændingestyrelsens ansvar at oplyse og undersøge asylsagen så tilstrækkeligt, at der kan træffes en forsvarlig og materielt rigtig afgørelse i sagen. Det er samtidig styrelsens ansvar, at sagsforberedelsen ikke forlænges unødigt af fx undersøgelser, som ikke er nødvendige for, at der kan træffes en forsvarlig og materielt rigtig afgørelse i sagen.

30. august 2021

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2021 - 12764
Akt-id 1708680

Der iværksættes derfor alene en torturundersøgelse af en asylansøger, hvis en sådan undersøgelse er af betydning for asylsagens afgørelse. Det beror på en konkret og individuel vurdering af omstændighederne i den konkrete asylsag, om der iværksættes en torturundersøgelse af asylansøgeren eller ej. Ved vurderingen tages bl.a. de konkrete oplysninger i sagen sammenholdt med de generelle baggrundsoplysninger om det land, som ansøgeren kommer fra, sagens mulige udfald samt ansøgerens forklaring og troværdighed i betragtning.

I nogle tilfælde er det åbenbart, at der skal meddeles asyl til en ansøger alene på baggrund af de foreliggende oplysninger i sagen. I sådanne tilfælde iværksættes der som udgangspunkt ikke en selvstændig undersøgelse af, om ansøgeren har været udsat for tortur. Omvendt iværksættes der som udgangspunkt heller ikke en torturundersøgelse, hvis ansøgerens forklaring i det hele må afvises som utroværdig.

Udlændingestyrelsen følger samme praksis for iværksættelse af torturundersøgelser som Flygtningenævnet, og styrelsen henviser derfor endvidere til den beskrivelse af praksis, som fremgår af Flygtningenævnets årsberetning for 2020, afsnit 4.7. Årsberetningen er tilgængelig på Flygtningenævnets hjemmeside, www.fln.dk.

Det fremgår således bl.a. af afsnit 4.7.1 i Flygtningenævnets årsberetning for 2020, at betingelserne for at meddele asyl eller beskyttelsesstatus efter nævnets praksis ikke kan anses for opfyldt i alle tilfælde, hvor en asylansøger har været udsat for tortur i sit hjemland, og at det som udgangspunkt er afgørende for den asylretlige bedømmelse, om ansøgeren aktuelt risikerer tortur ved en tilbagevenden.

Det er således ikke i sig selv tilstrækkeligt til at opfylde betingelserne for at få asyl, at det kan lægges til grund, at asylansøgeren har været udsat for tortur.

I afsnit 4.7.3.1 i årsberetningen henvises der i øvrigt til Flygtningenævnets og Udlændingestyrelsens notat om beskyttelse efter flygtningekonventionen og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention samt notat om FN's torturkonvention, som begge er tilgængelige på Flygtningenævnets hjemmeside, www.fln.dk."

Udlændinge- og Integrationsministeriet har endvidere indhentet bidrag fra Flygtningenævnet, der har oplyst følgende:

"Spørgsmålet om anvendelse af torturundersøgelser i asylsager var i 2016 genstand for en offentlig debat, herunder den i spørgsmål 653 omhandlede artikel i Berlingske Tidende. Debatten gav blandt andet

anledning til en principiel drøftelse i Flygtningenævnets koordinationsudvalg og formandskab, hvor der var enighed om at have skærpet fokus på muligheden for at iværksætte torturundersøgelser, når omstændighederne i konkrete sager giver anledning hertil.

Herudover tog Flygtningenævnet initiativ til et møde med formanden for FN's Torturkomité Jens Modvig og med Elna Søndergaard fra DIGNITY om anvendelsen af torturundersøgelse i asylsager. Endvidere afholdt Flygtningenævnet i april 2017 et seminar for Flygtningenævnets medlemmer med oplæg fra bl.a. DIGNITY, om iværksættelse af torturundersøgelse af asylansøgere, gennemførelse af den konkrete undersøgelse samt anvendelsen af torturundersøgelser som led i nævnets bevisvurdering. Endelig deltog nævnets formand og sekretariatschef i et møde med Amnesty Internationals lægegruppe i september 2017 om anvendelsen af torturundersøgelser i asylsager.

Om den konkrete iværksættelse af en torturundersøgelse i asylsager kan i øvrigt oplyses følgende:

I sager, hvor tortur påberåbes som en del af asylgrundlaget, kan det ske, at Flygtningenævnet finder det nødvendigt at indhente yderligere oplysninger om den påberåbte tortur, før der træffes afgørelse i sagen. Nævnet kan som led i oplysningen af sagen, jf. udlændingelovens § 54, stk. 1, for eksempel anmode om en torturundersøgelse af asylansøgeren. En sådan beslutning træffes typisk først under mødet i Flygtningenævnet, idet nævnets vurdering af, hvorvidt iværksættelse af en torturundersøgelse er nødvendig i forhold til den asylretlige vurdering af sagen, afhænger af sagens konkrete omstændigheder.

Nedlægger ansøgerens advokat under nævnsmødet påstand om iværksættelse af torturundersøgelse, vil nævnet tage stilling til, om anmodningen skal imødekommes eller afvises.

Hvis Flygtningenævnet kan lægge ansøgerens asylmotiv til grund, og der samtidig er en aktuel risiko for tortur eller forfølgelse ved en tilbagevenden til hjemlandet, vil nævnet ikke foranstalte en torturundersøgelse.

Såfremt Flygtningenævnet kan lægge til grund eller anser det for sandsynligt, at ansøgeren tidligere har været udsat for tortur, men efter en konkret vurdering af ansøgerens forhold ikke finder, at der består en reel risiko for tortur ved en udsendelse i dag, vil nævnet som udgangspunkt heller ikke foranstalte en undersøgelse iværksat.

Hvis Flygtningenævnet anser ansøgeren for omfattet af udlændingelovens § 7, såfremt forklaringen, herunder om tortur, må lægges til

grund, men finder, at forklaringen dog er behæftet med en vis usikkerhed, kan nævnet beslutte at udsætte sagen med henblik på foretagelse af en torturundersøgelse, der eventuelt vil kunne understøtte ansøgerens forklaring.

For yderligere oplysninger om iværksættelse af torturundersøgelser kan henvises til Flygtningenævnets formandskabs beretning 2020, afsnit 4.7.3.1.

For så vidt angår resultatet af en eventuel torturscreening foretaget af Dansk Røde Kors i forbindelse med behandlingen af en asylsag i Udlændingestyrelsen, vil en sådan screening normalt blive fremsendt af styrelsen til Flygtningenævnet sammen med sagens øvrige akter og derefter indgå i grundlaget for nævnets behandling af sagen.

Ansøgerens advokat kan endvidere, hvor det findes relevant, indhente Dansk Røde Kors' journaler vedrørende torturscreening og fremlægge disse i forbindelse med nævnets behandling af sagen.

En opgørelse over antallet af torturundersøgelser iværksat af Flygtningenævnet fra 2015 til 2020 viser, at der i perioden er iværksat i alt 26 undersøgelser. Det bemærkes, at opgørelsen hviler på en manuel optælling og derfor er behæftet med en vis usikkerhed.

Det skal understreges, at det lavere antal torturundersøgelser de senere år ikke er udtryk for en bevidst nedprioritering heraf i Flygtningenævnet. Som anført ovenfor gjorde Flygtningenævnet ganske meget for at skabe fokus herpå i forlængelse af debatten i 2016. Det er imidlertid det enkelte nævn, der foretager en fri bevisvurdering på baggrund af sagens konkrete omstændigheder, og det er således det enkelte nævn, der afgør, om der er behov for at iværksætte en torturundersøgelse.”

Mattias Tesfaye

/

Kenny Rasmussen